Informatie over het dialysecentrum

Patiënteninformatie dialysecentrum

Inleiding

U gaat dialyseren in het dialysecentrum van het Bravis ziekenhuis, locatie Roosendaal.

In deze brochure informeren wij u en uw naasten over de gang van zaken op het dialysecentrum. Als u op de nierfalenpoli bent geweest weet u sommige dingen al. Naast deze brochure krijgt iedere patiënt tijdens het eerste voorlichtingsgesprek een zorgmap ter inzage van de dialyseverpleegkundige. De uitgebreide informatie in deze map gaat over alles wat met dialyse te maken heeft. Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen, aarzel dan niet om het aan de verpleegkundige op de afdeling te vragen. Voor u persoonlijk kan de situatie anders zijn dan in deze brochure is beschreven. Vindt u dat bepaalde informatie ontbreekt of onduidelijk is, dan vernemen wij dat graag van u.

Organisatie dialysecentrum

Het dialysecentrum bevindt zich op locatie Roosendaal op de 2e etage, afdeling 2C, routenummer 151.

Het centrum is telefonisch te bereiken:

- Secretariaat dialyse: 088 - 7068 333
- Dagcoördinator: 088 - 7068 893

Dialyseteam

Aan het dialysecentrum zijn zes nefrologen verbonden die zich bezighouden met zowel hemodialyse als peritoneaal dialyse.

- Dr. D. Geerse
- Dr. M. Eshuis
- Dr. T. Both
- Dr. K. Bunthof
- Dr. W. Moest
- Dr. S. Gianotte

Daarnaast bestaat het team uit verpleegkundig specialist, verpleegkundigen, secretaresses, diëtisten, afdelingsassistentes, medisch maatschappelijk werkers en de technische dienst.

Verpleegkundig specialist

Sanne Boremans werkt als verpleegkundig specialist op de dialyse. Zij is een medisch deskundige die zorg biedt naast de nefroloog. De verpleegkundig specialist begeleidt u bij uw dialysebehandeling, bespreekt klachten en stelt samen met u het behandelplan op.

Verpleegkundigen

Zij bereiden de dialyse voor, sluiten u aan en koppelen u af. Zij houden u tijdens de dialyse goed in de gaten, geven u voorlichting en verzorging en werken nauw samen met de rest van het team.

Secretaresses

De afdelingssecretaresse verzorgt een belangrijk deel van de administratie en geeft informatie over taxivervoer (bewijzen), declaratieprocedures en dergelijke.

Diëtisten

De diëtist helpt u met vragen en/of oplossingen zoeken met betrekking tot uw voeding en vocht inname. De diëtisten zijn bereikbaar via het dialyse secretariaat op tel. 088 - 70 68 333.

Afdelingsassistentes

Iedere dag is er een afdelingsassistent in het centrum aanwezig. Zij verzorgt het eten en drinken tijdens de dialyse in het centrum.

Medisch maatschappelijk werkers

De medisch maatschappelijk werker helpt u bij vragen en geeft hulp bij het vaststellen en oplossen van problemen die ontstaan zijn door nierziekten en/of dialysebehandeling, zoals gevolgen voor uw relatie en gezinsleven, gevolgen voor uw werk en financiën, subsidies. De medisch maatschappelijk werker is te bereiken via het (dialyse) secretariaat op tel. 088 - 70 68 333 of 088 - 70 68 225.

Technische dienst

De technicus van het dialysecentrum zorgt onder andere voor het onderhoud van de dialyseapparatuur.

Dialysecentrum

Het dialysecentrum van het Bravis ziekenhuis locatie Roosendaal biedt zowel hemodialyse (overdag/nacht), thuisdialyse, peritoneaal dialyse en dialyse op een Bravispunt aan. Het is een zogenaamd actief dialysecentrum. Dit betekent dat de patiënt zoveel mogelijk zelf actief betrokken is bij de behandeling. Uiteraard zorgt de dialyseverpleegkundige ervoor dat de begeleiding optimaal is.

Medepatiënten

In het dialysecentrum dialyseren hemodialysepatiënten in drie groepen. Een groep in de ochtend, een groep in de middag en een groep ’s nachts. Naast hemodialyse patiënten is er een groep peritoneaal dialyse patiënten en een groep thuishemodialyse patiënten die thuis hun behandeling uitvoeren, maar wel eenmaal per twee maanden naar het centrum komen voor controle.

Visite lopen

De nefrologen begeleiden u medisch. Eenmaal per week komt uw arts bij u langs. U kunt hem/haar dan vragen stellen en (herhaal) recepten uit laten schrijven. U kunt ook een gesprek met de nefroloog hebben in een aparte ruimte. Heeft u hier behoefte aan? Dan kunt u dit bij de verpleegkundigen aangeven. Zij zorgen voor een afspraak met de nefroloog. De visite op de hemodialyse is als volgt ingedeeld:

- Maandagochtend en maandagmiddag
- Dinsdagochtend en dinsdagmiddag

Dagindeling

Iedere dag is er een ochtend, middag en nachtgroep. Met uitzondering op zaterdag, dan is er alleen een ochtend en middaggroep en op zondag alleen een nachtgroep. U krijgt afspraken voor de dialyse. De tijd is de aankomsttijd op het dialysecentrum, niet de aansluittijd. De aankomsttijd is een streeftijd waar wij ons zoveel mogelijk aan houden. Mocht u van dialysetijd en/of dag willen veranderen (eenmalig of blijvend), dan kunt u dit aanvragen bij uw zorgcoördinator of verpleegkundige die die dag voor u zorgt. Dit wordt doorgegeven aan de planning.

Wat is dialyse?

Dialyse betekent letterlijk scheiden. Als de nieren niet meer voldoende werken hopen afvalstoffen en eventueel vocht zich op in het lichaam. Een dialysebehandeling haalt afvalstoffen, overtollige zouten, zuren en water uit het bloed. Dat kan op 2 manieren.

- Hemodialyse (HD) Een kunstnier filtert het bloed buiten uw lichaam
- Peritoneale dialyse (PD): Uw buikvlies werkt als filter. Dit heet ook wel buikspoeling of buikdialyse.

Meestal start dialyse als de nieren nog ongeveer 10 tot 15% werken. Maar dat verschilt per nierpatiënt. Het moment dat dialyse moet starten en de behandeling hangt af van de medische situatie, de persoonlijke mogelijkheden en wensen.

Voor zover dat kan, mag u zelf kiezen. Maar soms valt er niets te kiezen. Als u bijvoorbeeld eerder ernstige buikvliesontsteking(en) hebt gehad, kan dit peritoneale dialyse belemmeren.

Hemodialyse

Een kunstnier filtert het bloed buiten uw lichaam. Eén van de taken van de nieren is het filteren van het bloed. Overtollig water en stoffen die het lichaam niet meer nodig heeft (zoals afvalstoffen en zouten), verlaten het lichaam als urine. Bij hemodialyse neemt een kunstnier in een dialysemachine deze filtering deels over. Bij hemodialyse wordt u aangesloten op een dialysemachine. Uw bloed loopt via een slangetje naar de dialysemachine. Daar gaat het door een filter. Dit filter werkt als kunstnier. Daarna stroomt het bloed via een slangetje weer terug naar uw lichaam. In de spoelvloeistof van de dialysemachine blijven afvalstoffen, overtollige zouten, zuren en water achter. Hemodialyse is fysiek zwaar omdat er grote schommelingen in bloedwaarden en vochtgehalte kunnen ontstaan. Dat kan zorgen voor onder meer vermoeidheid en een ziek gevoel (doordat er snel veel vocht uit het lichaam wordt gehaald). Tijdens de eerste twee dialysebehandelingen verblijft u alleen op een kamer in ons centrum. Uw familie en of naasten mogen hierbij aanwezig zijn. Zo kunt u rustig wennen aan de behandeling en de omgeving. U krijgt dan de nodige begeleiding en voorlichting.

Hoe vaak u moet dialyseren en hoeveel uur elke hemodialyse duurt, hangt af van:

- Uw medische situatie. Bijvoorbeeld hoeveel procent nierfunctie u nog heeft en hoeveel vocht u vasthoudt.
- De mogelijkheden op de dialyse locatie. In het ziekenhuis of dialysecentrum geldt vaak een standaard dialyseschema. Bij dialyse thuis is vaker of flexibeler dialyseren mogelijk.

Meestal vindt hemodialyse 3 keer per week plaats. U dialyseert dan overdag, meestal 3 tot 4 uur per keer. Sommige mensen dialyseren vaker en korter: 4 tot 6 keer per week, gedurende 2 uur. Ook nachtdialyse is mogelijk. Dan dialyseert u 3 keer per week, 8 uur per nacht.

Om te kunnen starten met hemodialyse is er een toegang tot de bloedbaan nodig. Dit kan op 2 manieren; via een centraal veneuze katheter of via een shunt (AV-fistel). De voorkeur gaat uit naar een shunt (AV-fistel). De toegang is nodig om voldoende bloed naar de kunstnier (dialysemachine) te kunnen leiden.

Peritoneale dialyse

Bij peritoneaal dialyse (PD) filtert het buikvlies de afvalstoffen uit het bloed. Het buikvlies ligt als een ‘zakje’ om je buikorganen en bevat veel kleine bloedvaatjes. Voor de PD is een toegang naar het lichaam nodig, dit noemen we de PD-katheter. Het is een permanent slangetje dat door de chirurg in de buik geplaatst wordt.

Tijdens PD laat men via de PD-katheter speciale vloeistof in de buikholte lopen. De vloeistof trekt afvalstoffen en overtollig vocht aan vanuit de bloedvaatjes. Deze vloeistof moet steeds verwisseld worden. Dit kan met een behandeling overdag of ’s nachts.

Het voordeel van PD is dat men deze behandeling dagelijks doet en er dus een heel geleidelijke zuivering van het bloed plaatsvindt. Hierdoor houdt men doorgaans meer energie over. De behandeling kan qua tijdstip(pen) enigszins variëren waardoor men meer vrijheid behoudt. Het moet elke dag, maar het kan thuis en zelfs op het werk. Door de PD treedt er verandering op in de kwaliteit van het buikvlies, dit wordt gemonitord door middel van diverse testen. De uitslagen hiervan krijgt u via de nefroloog. Aan de hand van deze testen en het bloedprikken kan de nefroloog uw behandeling zo nodig bijstellen.

De PD-behandeling wordt doorgaans thuis uitgevoerd maar kan ook op een andere locatie als werk, of een vakantieadres.
Indien iemand niet in staat is zelfstandig de behandeling uit te voeren, maar de voorkeur heeft voor PD, dan zijn er thuiszorgorganisaties beschikbaar om deze zorg (deels) over te nemen. In de fase vooraf wordt u uiteraard goed geïnformeerd over de gang van zaken en te maken afspraken. De (thuis-)dialyse verpleegkundige komt hiervoor bij u aan huis.

Dialysekatheter

Wanneer u plotseling moet gaan dialyseren of wanneer er nog geen AV-fistel kan worden aangelegd, wordt er een dialysekatheter geplaatst. Dit is een kunststof slangetje wat in een groot bloedvat wordt ingebracht in de hals of in de lies. Er wordt onderscheid gemaakt tussen tijdelijke en permanente dialysekatheters. Beide dialysekatheters zijn direct na inbrengen te gebruiken.

Naast dialyse in het centrum kunt u ook thuis dialyseren. Daarin wordt onderscheid gemaakt in peritoneaal dialyse en hemodialyse. Al in de voorbereidingsfase worden beide mogelijkheden met u besproken en uitgelegd.

Thuis hemodialyse

Steeds meer behandelingen kunnen tegenwoordig thuis worden gedaan. Zo ook hemodialyse. U krijgt hierbij een dialysemachine in huis geplaatst en een gespecialiseerde aannemer zorgt voor de juiste aansluiting op water- en elektranet. Op deze manier kunt u de dialyses beter laten aansluiten op de dialysebehoefte en uw dagelijkse activiteiten. Zo wordt er bij thuishemodialyse vaker voor gekozen om korter en vaker te dialyseren.

Bij hemodialyse is er altijd iemand bij u in de buurt nodig. Dit kan een partner of ander familielid zijn, maar ook een buurvrouw of goede kennis. In een training verzorgd door het dialysecentrum worden u en uw begeleider opgeleid om op een veilige en kundige manier de behandeling uit te voeren.

Heeft u zelf niemand die dit kan of wil doen, dan kunnen wij daarvoor thuiszorgmedewerkers inschakelen. Deze thuiszorgverpleegkundige blijft de gehele dialyse bij u aanwezig en zal samen met u bekijken wat uzelf wilt en kunt doen en waarbij hulp nodig is.

De nefroloog en dialyseverpleegkundige van het dialysecentrum blijven altijd bereikbaar voor overleg en calamiteiten.

Ook voor thuishemodialyse is een toegang tot de bloedbaan nodig in de vorm van een katheter of AV-fistel (shunt). Meer hierover kunt u lezen in de folders ‘Toegang tot de bloedbaan’ en ‘dialyseren met een katheter’.

De dialyseverpleegkundige van het dialysecentrum begeleidt u van A tot Z in het traject naar thuishemodialyse.

Bravispunten

Omdat wij hebben gemerkt dat de overstap van centrumdialyse naar thuishemodialyse erg groot is, is er de mogelijkheid om een tijdelijke tussenstap te maken naar een kleinere dialyse locatie bij u in de buurt. Zo kunt u al wennen aan het dialyseren buiten het ziekenhuis en hoeft u

niet ver te blijven reizen, zolang de huisaanpassingen nog niet zijn gerealiseerd. Momenteel zijn er 3 kleinere dialyse Bravis punten, in Tholen, Sint-Willebrord en Huijbergen.

Het maken van een keuze voor een behandeling is heel erg lastig. Om u een goed beeld te geven van wat een behandeling inhoudt is het mogelijk bij een patiënt thuis te kijken of een kijkje te nemen op de dialyse locatie in Huijbergen. Maak hiervoor een afspraak met één van de coördinatoren Thuisdialyse via 088-706 8332

Voor, tijdens en na de dialyse

Voor de dialyse

Bij aankomst wacht u in de patiënten wachtruimte. Een verpleegkundige haalt u daar op. Soms duurt het aansluiten van de vorige patiënt iets langer, dan moet u nog even wachten. U wordt eerst gewogen, waarnaar u plaats neemt in de stoel en u wordt aangesloten. Alles bij elkaar duurt het aansluiten ongeveer twintig minuten.

Tijdens de dialyse

Tijdens de dialyse wordt uw bloeddruk ieder half uur gemeten. Om ongeveer 9.30u krijgt u, als de bloeddruk goed is, wat te drinken. Om ongeveer 11.30u of ’s avonds rond 16.30u krijgt u, als de bloeddruk goed is, een broodmaaltijd. Bij een lage bloeddruk adviseren wij u om niet te eten. Als u eet, gaat er bloed naar de maag voor de vertering, met als gevolg dat de bloeddruk verder daalt en u misselijk kunt worden. Mocht u tijdens dialyse behoefte hebben aan een gesprek met maatschappelijk werker, diëtiste of geestelijke zorg, laat dit dan aan de verpleegkundige weten. Zij gaan dan proberen dit te regelen voor u.

Ontspanning tijdens de dialyse

Tijdens de dialyse kunt u televisie kijken, wat lezen of internetten. Ook een gesprekje of spelletje met medepatiënten zorgt voor ontspanning. Een aantal keren per jaar organiseren we activiteiten zoals bingo. Daarnaast komen er regelmatig vrijwilligers op de afdeling die in overleg met u een passende activiteit kunnen bedenken of een praatje maken.

Uit onderzoek is gebleken dat fietsen tijdens de dialyse een gunstig effect heeft op de bloeddruk en de bloeddoorstroming. Er is de mogelijkheid om tijdens de dialyse gebruik te maken van de dialysefiets. Fietsen heeft een positieve invloed op fitheid, gezondheid en het geeft ontspanning tijdens de dialyse. Terwijl u aan het fietsen bent kunt u gebruik maken van een beeldscherm. Er zijn diverse interactieve fietstochten: routes in binnen- en buitenland, door de stand, in de vrije natuur en op bijzondere locaties zoals bijvoorbeeld Schiphol.

Bezoek

Bezoek is toegestaan tijdens de dialyse. Het bezoek wordt tijdens aan- en afsluiten wel verzocht om in de wachtruimte plaats te nemen.

Na de dialyse

Na de voorgeschreven dialyseduur wordt de behandeling beëindigd. Nadat de naalden verwijderd zijn moet u gemiddeld vijftien minuten afdrukken totdat de prikgaatjes dicht zijn. Bij patiënten met een dialysekatheter is dit uiteraard niet van toepassing. Tot slot wordt u weer gewogen. Daarna kunt u naar huis.

Vakantiedialyse

Bent u op familiebezoek of op vakantie in onze regio? Het is bij Bravis mogelijk om tijdelijk te dialyseren.

Wat moet u regelen?

- Vraag eerst toestemming aan uw eigen nefroloog in uw eigen dialysecentrum.
- Vraag ook toestemming aan uw zorgverzekeraar.
- Neem contact op met dialysecentrum Bravis om uw aanvraag te bespreken. Dit kan telefonisch of via de mail naar: pgz@bravis.nl
- Geef aan welke periode u wilt komen en wat uw voorkeursdagen zijn.
- Stuur ons uw medische gegevens, dialysevoorschrift en medicijnoverzicht.
- De nefroloog beoordeeld uw aanvraag.
- Wij laten dan weten of u wel of niet kan komen.

Poliklinische apotheek Bravis

Het Bravis Ziekenhuis en de poliklinische apotheek kunnen u een extra dienstverlening aanbieden in de vorm van medicijnbezorging bij u aan de dialysestoel. Indien u hiervan gebruik wil maken, kunt u dit bij ons aangeven. In dat geval zal dit uw eigen apotheek worden.

Taxivervoer

Voor het vervoer van en naar het dialysecentrum maken de meeste patiënten gebruik van een taxi. Uw ziektekostenverzekering vergoedt dit taxivervoer. Op jaarbasis geldt hiervoor een eigen bijdrage. U dient zelf de aanvraag voor de machtiging te regelen, de aanmelding bij de taxicentrale en de haal- en brengtijden. Deze staan genoteerd bij de taxicentrale. Mocht er iets veranderen in deze tijden, dan brengen wij de taxicentrale hiervan op de hoogte.

Bereikbaarheid dialysecentrum Bravis ziekenhuis locatie Roosendaal

Belangrijke telefoonnummers:

- Bravis ziekenhuis locatie Roosendaal: 088 - 70 68 000
- Secretaresse dialysecentrum 088 - 70 68 333
- Maatschappelijk werk (via secretariaat) 088 - 70 68 333 / 088 - 70 68 225
- Diëtiek (via secretariaat) 088 - 70 68 333

Bereikbaarheid dialysecentrum

Bij problemen kunt u het best contact opnemen met uw huisarts. Deze overlegt eventueel met een arts in het ziekenhuis. Voor problemen die direct en acuut met de dialyse te maken hebben, kunt u het ziekenhuis bellen. Tijdens kantooruren belt u via 088 7068333 direct met het dialysecentrum. Buiten kantooruren belt u 088 7068000 en vraagt u naar de dialyseafdeling. De portier verbindt u door met de dienstdoende dialyseverpleegkundige.

Wanneer moet u bellen?

Neem zo snel mogelijk contact op als:

- Uw shunt minder klopt of in het geheel niet klopt of ruist.
- Er vijf tot zes uur na dialyse nog bloed uit de prikgaatjes sijpelt. U kunt het nabloeden beperken door met steriele gazen de prikgaatjes af te drukken.
- De katheter lekt.

Bij problemen die niet met de dialyse te maken hebben zoals griep, infecties, diarree en dergelijke, kunt u uw eigen huisarts raadplegen.

Visie van het dialysecentrum

Elke patiënt zien wij als een uniek mens, functionerend op lichamelijk, geestelijk en sociaal niveau. Bij het verplegen respecteren wij de individuele beleving van iedere patiënt. Wij proberen onze bejegening en ons handelen hierop te richten. Dit vertaalt zich als volgt:

1. Aspecten in onze houding zoals luisteren, openheid, bemiddelen en stimuleren.
2. Patiëntgerichte verpleging met opgestelde richtlijnen hiertoe. Met als doel; streven naar continuïteit en coördinatie van zorg om te komen tot een eenduidige zorg, totale multidisciplinaire zorg zonder hiaten en overlappingen.
3. Het zien van verplegen als een proces bestaande uit 3 belangrijke onderdelen:

- Het signaleren en herkennen van problemen en behoeften bij patiënten
- Het ondersteunen, voorbereiden en begeleiden van de patiënt in zijn behandelings- en genezingsproces
- Het evalueren van de gegeven zorg en de eventueel noodzakelijke aanpassing ervan

Patiëntgericht verplegen

De patiënt krijgt één of twee van de verpleegkundigen op de afdeling toegewezen als zijn/haar zorgcoördinator, kortweg ‘zoco’ genoemd. De verpleegkundige coördineert de extra zorgaspecten, zoals o.a. de voorbereiding op een transplantatie, overleg met de specialist, rapportage naar de specialist, contacten met de familie en bv. de voorbereiding op een vakantie. De dagelijkse zorg bij het dialyseren zult u niet altijd van uw zorgcoördinator ontvangen, maar ook van andere dialyseverpleegkundigen. Een keer per jaar vindt er een wisseling plaats van zorgcoördinator.

Communicatie

Bij patiëntgericht handelen is communicatie een essentieel onderdeel. De relatie patiënt/verpleegkundige is veelal langdurig en intens. Het is noodzakelijk dat de communicatie direct, open en uitnodigend is, zowel verbaal als non-verbaal.

Toestemming

Vanuit de kwaliteitswet zorginstellingen moet een instelling verantwoorde zorg leveren en daartoe zelf de kwaliteit van die zorg op systematische wijze waarborgen en hierover verantwoording afleggen. Het dialysecentrum Roosendaal streeft ernaar een zo optimaal mogelijke kwaliteit van zorg te verlenen. Daarvoor zal het nodig zijn om een kwaliteitscertificaat te behalen/behouden. Dit certificaat wordt uitgegeven door een daarvoor bevoegde externe instelling. Jaarlijks vindt hiervoor een externe toetsing plaats. Daarvoor is het nodig dat bepaalde documenten worden ingezien. Uiteraard geldt dat deze instelling een geheimhoudingsplicht heeft over de inhoud van deze documenten. Wij gaan ervan uit dat u toestemming geeft voor het inzien van de dossiers. Heeft u hier bezwaar tegen, dan kunt u dit schriftelijk doorgeven aan uw nefroloog.

Wij doen ons best om uw verblijf op onze afdeling zo aangenaam mogelijk te maken.

Patiënten Service Bureau

Patiënten en bezoekers kunnen bij het Patiënten Service Bureau terecht voor aanvullende informatie over onderzoek, aandoeningen en behandeling, adressen van patiëntenverenigingen, folders en brochures. Ook als u suggesties of klachten heeft, kunt u bij het Patiënten Service Bureau binnenlopen. Uw klacht wordt dan geregistreerd en u wordt de weg gewezen voor verdere afhandeling hiervan.

Het Patiënten Service Bureau kunt u vinden op de begane grond. Het is geopend van maandag tot en met vrijdag van 8.30 uur tot 17.00 uur. Gedurende de openingstijden is altijd een medewerker aanwezig of oproepbaar via de receptie van de polikliniek. Het Patiënten Service Bureau is ook telefonisch bereikbaar via nummer 088 706 7795. Tevens bestaat er de mogelijkheid via email het Patiënten Service Bureau te bereiken: patientenservice@bravis.nl

09/26